

Etxebizitza eredu auzitan jartzen

■ Abaraska Etxebizitza Kooperatiboa

Ez da kasualitatea Abaraska Etxebizitza Kooperatiboa proiektua Donostian jaio izana. Etxeak inbertsio baliore gisa ulertzearen ondorio zuzena da egun hiriak pairatzen duen egoera, bizileku izan beharko zirenak turismoaren industriaren alojamentu-eskaeraren menpe utziz. Eskubide bat izan beharrean, espekulaziorako erabiltzen den *ondasun materiala* da.

Horren erakusle garbia da, lursail berrietan eraikitzen jarraitzen duten bitartean, Donostian erroldatutakoon kopurua ez dela ia igo azken hogeitun urteetan.

Etxebizitzaren ikuspegi merkantilista eta indibidualista horri aurre egiteko asmoz, bizi-proiektu bateratu batean elkartzeko bokazioz sortu genuen Abaraska, gaur egun taldea osatzen dugun 28 eta 60 urte bitarteko hirurogei bat lagun izatera iritsi arte.

Antolamendu kooperatiboan, jabetza kolektiboan, etxebizitzaren erabilera-balioan eta kideen arteko lankidetzan sinisten dugu. Iraunkorra, funtzionala, malgua, eskuragarria, inklusiboa, belaunaldiartekoa, feminista, ekonomia sozial eta eraldatzailean oinarritutakoa, energetikoki eta ekonomikoki jasangarria, berritzailea, bere hiri ekosisteman egokitua eta bizitzeko eta erabiltzeko osasuntsua izango den bizitoki alaia nahi dugu.

Horrela, etxebizitza ereduaren *alternatiba integral bat* sustatzeko asmoz, bi ardatz nagusitan lan egiten dugu: etxebizitza eskuratzeko moduan, batetik, eta elkarbizitza ereduaren, bestetik.

Testuingurua

Jakina da gaur egun irtenbidea eskatzen duten hainbat erronka ditugula parean; horietako batzuei begiratu azkar bat botako diegu:

- *Demografia aldaketa* sakonak bizitzen ari gara eta biztanleria-piramide desorekatu baten aurrean gaude: zahartzarotasa esponentzialki hazten ari da eta gero eta haur gutxiago jaiotzen dira, egitura bera sostengaezina izanik. Gainera, belaunaldi bakoitzak zailtasun ezberdinak gainditu behar ditu; gazteek prekaritateari eta ezegonkortasunari egin behar diete aurre; nagusiek, berriz, isolamenduari, pobrezia energetikoari eta segurtasun ezari, besteak beste.
- *Etxebizitza oinarrizko eskubidea* izan arren, ez da gutxiontzat eskuragarria, eta etxebizitza lortzeko aukera ezberdinak ditugu genero, adin, klase, etnia eta jatorriaren arabera, gizarte-desorekak sortzen dituen aldagaia izanik. Gure gizartean, gazte, zahar, emakumezko eta migratuak gara etxebizitza duin batera sartzeko arazo gehien topatzen ditugun sektoreak. Bestalde, gertutik ezagutzen ditugu alokairuan bizitzearen ondorioak: soldataren ehuneko handi bat utzi izan dugu alokairuan, behin eta berriz bota gaituzte eta hainbat mudantza egin behar izan ditugu, edo kontraturik gabeko pisuetan bizi izan gara, adibidez.
- Etxea da gure oinarrizko harreman eta sostengu-sareak finkatzen dituen instituzio sozioekonomiko nagusia. Gaur egun, baina, *bi elkarbizitza antolamendu eredu nagusi ditugu*: bata, familia nuklear (eta patriarkalean) oinarritua, eta, bestea, inolako laguntzarik ez duen norbanako autosufizienteak gorpuztua (teorikoki, noski, azken finean denok baikara interdependentek). Eredu horiek zaintzaren krisia

(eta berorren kudeaketa feminizatua) eta isolamendu zein bazterkeria egoerak areagotu dituzte. Emakumezkoengan erortzen da zaintza lanen erantzukizuna, besteak beste denboraren pobrezia eraginez; eta, bestalde, lan karga hori kanpora atera eta pertsona bat azpikontratatu dezaketenak klase ertain-altuko sektoreak dira, eta azpikontratatuak, berriz, emakume etorkin prekarioak gehienetan.

- *Etxebizitza egiturak* zurrinak dira:
 - Gaur egun, elkarbizitza etxebizitza unitate bakoitzaren barruan gertatzen da, lau pareten artean, alegia. Egitura horiek ez dute ahalbidetzen oinarrizko harreman talde zabalagoa izatea eta aurreko puntuan aipaturiko lan erreproduktiboak beste modu batean antolatzea. Baldin eta elkarbizitza antolamendua aldatu nahi badugu, espazioaren antolamenduari ere erreparatu beharko diogu.
 - Bestalde, *familia ereduak* aldatzen ari dira eta elkarbizitza unitate tipologiak askotarikoak dira. Etxebizitzak, ordea, estrukturalki familia tradizional eta nuklearrentzat eginak daude. Esaterako, Bartzelonako datuek diotenez, ohiko familia ereduak %30 bakarrik dira. %70 bestelako ereduak osatzen dute: bakarrik bizi diren pertsonak, pisua elkarbanatzen duten lagunak, guraso bakoitzeko familiak... Egungo etxebizitza-parkeak ez du errealitate hori islatzen, eta eraikitzen diren etxe berriek ere inertzia horri jarraitzen diote, hau da, familia tradizionalak gainerrepresentatuta egoten jarraitzen du. Gainera, bizitzako une ezberdinetan behar ezberdinak ditugu, eta

Etxebizitza oinarrizko eskubidea izan arren, ez da guztiontzat eskuragarria, eta etxebizitza lortzeko aukera ezberdinak ditugu genero, adin, klase, etnia eta jatorriaren arabera

etxeen egiturak, den bezain zurruna izanik, ez ditu behar ezberdin horiek kontuan hartzen.

- Hiriak planetako lurraren %2 bakarrik hartzen badute ere, berotegi efektua sortzen duten gas emisioen %70 bertan sortzen da. Gainera, gaur egun munduko biztanleriaren %50 hirietan bizi gara, baina 2050ean %75 izango gara aurreikusi da. Hori horrela izanik, hiriak aldaketaren gaketat jo dira azken urteetan. *Etorkizuneko hiriak birpentsatzen* gabiltzan honetan, jasangarritasunaz gain gailentzen diren ezaugarriak hauexek dira: hiri inklusiboagoak, parekideagoak, askotarikoagoak, ardurasuagoak eta kohesionatuagoak nahi ditugu.

Gizartea etengabe egongo da eraldaketa prozesuan, mugimendua bizitzaren ezaugarri intrintsekoa izanik. Guri dagokigu datorrenari aurrea hartu eta eraldaketa horren parte izatea. Zentzu horretan, Abaraska ez dator etxebizitza arazoari bakarrik erantzutera; Abaraska etorkizuna eraikitzeko eta irudikatzeko espazioa da.

Ziur gaude, gizarteak dituen behar horiei guztiei erantzuteko, administrazio publikoaren eta komunitatearen arteko elkarlana ezinbestekoa izango dela. Konponbidea, mirari teknologikoetatik urrun, indarrak batzetik etorriko dela uste dugu.

Bi ardatzak: elkarbizitza + jabetza, indibidualetik kolektibora

Gure helburua erabilera-lagapenean eta lankidetzan oinarritutako etxebizitza eredu kolaboratiboa sustatzea da. Garrantzitsua da ezberdintzea, batak ez baitu derrigorrez bestea ekartzen.

Alde batetik, erabilera-lagapena diogunean, *jabetza-erregimenaz* ari gara, jabetza-erregimen kolektiboaz: kooperatiba da eraikin osoaren jabea, bai etxebizitza guztiena, bai gainerrako espazio komunitarioena. Kooperatiba, eta ez biztanleak; biztanleak erabilera-kuota bat ordaintzen dute, baina ez dute jabetza-eskubiderik. Modu honetara, espekulatzeko aukerari

bideak isten zaizkio. Erabilera-lagapenean, jabetzaren ordeztze bidez erabilera da balioan jartzen dena. Horretarako, ohiko etxebizitza kooperatibetan gertatzen ez den bezala, eraikina bukatu ondoren kooperatiba ez da desegiten; antolakuntza kooperatiboa erabilera fase osora luzatzen da, elkarbizitza kudeatuz. Horrek *etxebizitzaren demokratizazioa* bultzatzen du: erabakietan, kudeaketan, ekonomian.

Bestetik, etxebizitza kolaboratibo (edo *cohousing*) diogunean, *elkarbizitzan* oinarritutako bizimodu bat bultzatzeko sortutako proiektuez ari gara, beharrianak erdigunean kokatuz eta komunitatea eraikiz. Espazio komunak eta harreman komunitarioen kalitateari, kudeaketari eta diseinuari garrantzia ematearekin du zerikusia. Berebizikoa da taldearen nahi eta beharretatik abiatzea, idealizazioetatik maila erreala batera etorri eta guztiok berarekin identifikatuak sentiaraziko gaituen elkarbizitza mota eta maila bat hasieratik landu eta definitzea, proiektua bizigarria eta, ondorioz, arrakastatsua izango bada.

Egun, ohikoagoa da bi ezaugarri hauetako bakarra betetzen duten ereduak aurkitzea (etxebizitza kooperatiba ala *cohousing*), baina Abaraskaren helburua bi ezaugarriak, ekonomikoa eta elkarbizitzakoa, batzea da.

Elkarbizitza, gure ustez

Elkarbizitza zentzu zabalean ulertzen dugu; elkarrekin eta elkarlanean bizi nahi dugu, ditugun baliabideak elkarbanatuz: ezagutzak, denborak, ekonomiak eta baliabide materialak elkarbanatuz egingo dugu aurrera. Indibidualismotik bestelako antolaketa eredu batera egin nahi dugu jauzi.

Gure helburua lankidetzan eta elkar babesean oinarritutako elkarbizitza ereduak egituratzea da. Egungo jendarte antolamenduaren oinarrian dagoen bereizketa publiko-pribatua (produktibo-erreproduktibo), bereziki etxebizitza bezalako inguru fisiko eraikiaren bidez indartzen dena, malgutzeko bideekin esperimendatzeko tresna nagusia izango da etxebizitza

kooperatiboa, bizitzaren antolamendu kolektibo eta komu-
nagoa bultzatuz.

Norbanako buruaski
ala ohiko familia
ereduaren aldean,
komunitatea, zaintza,
interdependentzia,
denboraren
ekonomia, ekonomia
erreproduktiboa...
lantzeko espazioa
izan nahi du

Espazio pribatuari egotzita-
ko hainbat jarduera etxeetatik
ateratzeko moduak landuko
ditugu, betiere maite dugun
intimitateari uko egin gabe,
bai espazioen antolamendu
komunitarioak bultzatuz, el-
karrekikotasunean oinarritu-
tako kudeaketak garatuz, bai
baliabideen partekatze kolek-
tiboa sustatuz.

Horrez gain, inguruari,
auzoari irekita egongo den
proiektua izan nahi dugu, el-
karbizitzarako, lotura soziale-

rako eta komunitate autoantolakuntzarako modu berriak
sortzeko asmoz. Hau da, eraikina ez da izango bertan bizi
direnentzat soilik, zati bat auzoari irekitzea ere bilatuko dugu.
Abaraskak auzoko saretze prozesuaren parte izan nahi du,
eta eraikinak berak ere auzo bizitzan izan dezakeen eragina
kontuan izango du: esaterako, beheko solairuko espazioek
izango duten erabilera edo publikotasun aukerak baloratuz.

Laburbilduz, norbanako buruaski ala ohiko familia eredu-
ren aldean, komunitatea, zaintza, interdependentzia, denbo-
raren ekonomia, ekonomia erreproduktiboa eta beste hainbat
aspektu lantzeko espazioa izan nahi du bizitoki honek, zain-
tza eta bizitza erdigunean jarriko dituen bizitokia.

Erabilera partekatuagoa izatea bilatzeaz gain, proiektu ho-
nek duen ezaugarri nagusietako bat etxebizitzaren etorkizune-
ko erabiltzaileek prozesu osoan (diseinuan, eraikuntzan eta
erabilpenean ere) duten *parte-hartzea* da. Parte-hartze ho-
rrek hiru ardatz nagusi dauzk: kronologikoki ordenatuz ge-
ro, lehenik elkarbizitza eredu baten sorrera letorke, ondoren
eraikinaren diseinua, eta, behin eraikita, horren kudeaketa

ere modu kolektiboan egitea. Fase guztietan, diseinu parte-hartzailearen ondorioz, erabiltzaile guztien behar zehatzak ezagutu eta horiekin espazioa eta proiektua bere osotasunean diseinatzea da helburua. Nola egingo dugu hori?

Prozesua zainduz

Talde handia gara, egoera ezberdinak ditugu, eta aniztasun hori barnebilduko duen proiektua sortu nahi dugu. Horretarako, ezinbestekoa da erabakiak taldean hartzea eta burujabetasuna izatea. Elkar ezagutzen eta ikuspegi ezberdinetatik ditugun beharrianak aztertzen gabilta.

Badakigu proiektu kolektiboak ez direla errazak eta gure zailtasunak eta gatazkak izango ditugula. Kontziente gara proposatzen dugun proiektuak ez duela esan nahi guztiok lagunak izan behar dugunik, baina elkar babeserako mekanismoak modu formalean egituratu nahi ditugu. Horregatik, indar asko jartzen ari gara prozesuaren zaintzan: *metodologiaren lanketa*, elkar entzutea, pazientzia garatzea... Kanpoko bitartekaritzari ere ez diogu uko egiten. Azken finean, taldean bizi behar dugu nahitaez, eta eskala txikian, baita elkarrekin bizitzen hasi baino lehen ere, izaten diren gertakariak ulertzeak ateak irekiko dizkigula uste dugu. Zentzu horretan, Abaraska esperimentu sozial gisara ere ulertzen dugu.

Oraintxe bertan lantaldeen eta bileren bitartez funtzionatzen dugu. Lantalde ezberdinak ditugu momentu honetan: elkarbizitza taldea, ekonomia taldea, komunikazio taldea, arkitektura taldea, kanpo harreman taldea... Asanbladak egiterakoan ere metodologia ezberdinak jarri ditugu abian: agenda bateratua, bileretarako protokoloa, zortzilogoia, rol ezberdinen gorpuztea...

Espazioak egokituz

Espazioaren kudeaketaren garrantzia ulertzeko, Irati Mogollón García eta Ana Fernández Cuberori lapurtutako bi kontzeptu erabiltzen ditugu (*Arquitecturas del cuidado*,

Emakunde, 2016), bi azpiegitura mota bereizten baitituzte: *azpiegitura gogorra* eta *azpiegitura biguna*. Lehenak arkitektonikoki ikusgai dagoen egitura finkoari egiten dio erreferentzia: espazio ezberdinak eta euren ezaugarriak, funtzioaren eta formaren arteko erlazioa. Bigarrena, aldiz, espazio horietan izaten diren sistema sozialei, praktikei eta erlazioei buruz ari da, eraldaketa prozesu etengabeak ahalbidetuz.

Hori horrela izanik, azpiegitura gogorrek espazio horietan sustatu nahi ditugun sistema sozial eta erlazioen mesedera jarri behar ditugu; horretarako, gure etxebizitzan espazio komunak egotea funtsezkoa iruditzen zaigu. Horren bitartez, egungo etxebizitza kolektiboetan (blokeetan) gertatzen den eremu publiko eta pribatuaren arteko banaketa lausotu dezakegu. Hau da, norberak bere etxebizitza unitatea izateaz gain –intimitatea bermatze aldera–, *espazio komunak* diseinatu nahi ditugu.

Hauk dira hainbat bileraren ostean adostu ditugun espazio komun horietako batzuk:

- Sukalde-jantokia.
- Garbiketarako gela (garbigailuak, arropa zabaltzeko lekua...).
- Balio anitzeko gela.
- Gonbidatuentzako tokia.
- Bizikletentzako aparkalekua.
- Erreminten tokia.
- Eta abar.

Orokorrean, elkarbizitza unitate bakoitzean errepikatzen diren funtzioen espazioa minimizatu eta ‘soberan’ dauden metro koadroak kolektiboari ‘emanez’ lortuko genituzke espazio komunek eskatzen dituztenak. Egun, etxebizitza estandarretan, norberaren etxeko espazioak norberaren aukeren arabera ahalik eta handienak izatea ikusten dugu helburu bezala, gero hiruzpalau pertsonak soilik erabiltzeko bada ere. Ez al da interesgarriagoa espazio pribatu hori ‘nahikoa’ izatearekin konformatzea, eta, ‘superabitean’ dugun espazio guztia batuta, 30 pertsonentzako balio anitzeko gela bat sortzea, adibidez?

Bestalde, garrantzitsua iruditzen zaigu etxebizitza unitateen *malgutasuna* espazialki lantzea. Kontrakoa saltzen badigute ere (etxe batean pertsona hauek bizi dira, betidanik eta betirako: bikote gazte bat eta euren –normalean– bi haurrak, nahiko txikiak), eta eredu tradizionalari jarraituta ere, beti aldatuko da etxe bateko biztanle kopurua eta euren arteko dependentzia mota: bizitzako momenturen batean bakarrik bizi gaitezke, ondoren bikoitean, gero hurrekin, ondoren hurrek etxetik alde egingo dute... Gaur egun, etxea txiki-egi edo handiegi geratuz gero, etxez aldatzea tokatuko zaigu gehienetan (horrek dakarren inguruarekiko aldentzearekin (bizilagunekiko, auzoarekiko...)). Horren aurrean, elkarbizitza unitatearen aldakortasuna hasieratik kontuan hartu eta bi esparrutatik landu nahiko genuke: azpiegitura malguen bitartez (momentuaren arabera unitate batek edo aldame-nekoak erabil ditzaketen gelen bidez) eta, noski, gure arteko kudeaketa elkarbanatuaren bitartez.

Gure apustua Babes Ofizialeko lursailen zati bat Etxebizitza Kooperatibentzat bereiztea da, eta horietako bakoitza lehiaketa bidez kooperatibei esleitzea

Jabetza eta etxebizitza politika

Jabetza eredia kritikatzin dugu eta etxebizitza politikan eragin nahi dugu, Babes Ofizialeko legean, hain zuzen ere. Egund, zozketa bidez esleitzen zaizkie norbanakoei mota horretako etxeak. Era horretara, noski, ez dago komunitatea sortzeko aukera handirik; zozketa horren emaitza zoriak elkartutako jende sail bat izango da, aurrez ezagutzen ez zirenak. Behin elkarrekin bizitzen hasi ondoren, amankomunean hainbat gauza egin nahiko balituzte ere, eraikinak ez du horretarako espazio eta azpiegiturarik eskaintzen. (Hau da, gerora ere seguruena apenas ezagutuko dute elkar!)

Gure apustua Babes Ofizialeko lursailen zati bat Etxebizitza Kooperatibentzat bereiztea da, eta horietako bakoitza lehiaketa bidez kooperatibei esleitzea (Iruñeko Udalak Senior Kooperatibentzako lehiaketara atera berri dituen lau lursailen antzera).

Biztanle potentzialesi dagokienez, gure kasuan, kooperatibako kide izateaz gain, Etxebidek ezarritako baldintza ekonomikoak bete beharko lituzkete. Kontziente gara baldintza horiek onartzean jende asko proiektutik kanpo gera daitezkeela, gutxieneko diru-sarrera batzuk finkatzen baitituzte baldintza horiek. Kontziente gara, era berean, proiektua aitzindari den heinean, helburua eredu kolaboratiboko etxebizitza-kooperatibak lurzoru publikoan ezartzeko aukeraren alde borrokatzea dela, eredu hori bultzatu eta etorkizunean etor daitezkeen proiektuak babestuz. Badakigu gurea ez dela aukera bakarra zentzu horretan, eta beste eredu ekonomiko iraultzaileago batzuetan oinarritutako etxebizitza-kooperatibentzako lehen urrats bezala balio badu, gu pozarren.

Izan Babes Ofizialeko, dotazional edo bestelako, Abaraskan erabilera-lagapeneko etxebizitza kooperatiben eredua *lur publikoan* garatzearen aldeko apustua egiten dugu, esku pribatuetara joan ordez ondasun publiko izaten jarrai dezaten, alokairu babestuaren gisako eredu bat zabaltzeko, eta ereduak eskaintzen dituen balio sozialak indartzeko.

Izan ere, administrazio publikoak dira *etxebizitza duin eta egokia izateko eskubidea* gauzatzeko neurriak sustatzeko ardura dutenak.

Horren harira, aipa dezagun badirela administrazio publiko batzuk horrelako ekimenak sustatzen edota babesten ari direnak, etxebizitza politiken *etorkizuna* hortik datorren jakitun. Hemen inguruan Errenteriako Gazteentzako Etxebizitza Komunitarioa proiektua aipa genezake, edo Usurbilgo Txirikorda. Azken hori, belaunaldiartekoa izanik, bereziki interesgarria bada ere, biek ala biek iragankortasunaren faktorea dute: hau da, etxebizitzari begira bereziki prekarizatuak dauden bi sektorerentzat espezifikoki (gazteak eta hiruigarren

adina) eta epe asko jota ertainerako egonaldia egin dezakete (hirugarren adinaren kasuan, bizitzaren azken etapa deritzonari begira delako; eta, gazteenen kasuan, gurasoen etxearen eta bizileku egonkorrago baten arteko trantsizio bezala planteatzen delako, epe jakin bat bete arte).

Urrutixeago joanda, Bartzelonan jadanik abian dago Babes Ofizialeko Etxebizitzaren baldintzen, epeen eta logikaren arabera funtzionatzen duen lehen eredu kolaboratiboko etxebizitza-kooperatiba, La Borda izenekoa.

Finantziarioa eta jasangarritasuna

Eraikuntza bera autosustapena izanik, etxebizitzak eraikitze-kostuan egingo lirateke, modu horretan sustatzailearen ohiko etekina aurreztuz.

Etxebizitzaren eraikuntzaren eta ondorengo kudeaketa kolektiboaren finantziarioak bi iturri nagusi izango dituela aurreikus daiteke: kooperatibako bazkideen hasierako kapital ekarpena eta kanpo finantziarioa.

Kooperatibako kideen ekarpen nagusia bazkide-bizilagun izango direnen hasierako ekarpena izango da, baina horri beste bazkidetza mota edota ekarpen mota gehitu dakiokere (tartean bazkide kolaboratzaileena...).

Kanpo finantziarioarako, aldiz, finantza erakunde eta tresna solidario, etiko eta eraldatzaileen finantzario modu desberdinak erabiliko dira: partizipazioak, mailegua eta partizipazio-tituluak.

Horrez gain, halako proiektu batek izan ditzakeen diru-laguntzak (itzulerarik gabekoak) bilatuko dira.

Kanpo finantziariotik lortutako kapitala erabilera-kuotekin itzuliko litzateke pixkanaka. Kuota hori hilabetero-hilabetero elkarbizitza unitate bakoitzak kooperatibari ordaintzen dion kantitate bat da, etxebizitza erabiltzearen truk.

Bazkide batek kooperatiba uzten badu, hasierako ekarpena berreskuratuko du, eta haren lekuan sartzen denak ekarpen berdina jarriko du. Erabilera-kuotak, berriz, ez dira itzuliko.

Interkooperazioa

- Abaraskak ekoizpen, banaketa, kontsumo eta finantziario harremanak eratu nahi ditu, justizian, lankidetzan, auzolanean eta elkarren arteko laguntzan oinarrituta. Guretzat nahi ditugun *bizi-baldintza hobek* besteentzat ere nahi ditugu: horretarako, ikuspegi horretan kokatzen diren egitasmo eta proiektuekin koordinatu eta sinergiak sortzea ezinbestekoa da.
- Kooperazio-interkooperazio hori eremu publiko, pribatu eta sozialeko eragileen artean egin beharko da: *kultura kooperatiboa* sortu, eskaintza eta eskaera logikatik haratago.
- Proiektu honen alderdi soziala kontuan izanik, *ekonomia sozial eta eraldatzailea* bultzatzeko konpromisoa duten era-

Abaraskak ekoizpen, banaketa, kontsumo eta finantziario harremanak eratu nahi ditu, justizian, lankidetzan, auzolanean eta elkarren arteko laguntzan oinarrituta

kundeekin elkarlana lehenetsiko dugu. La Dinamo (*Fundació per a l'habitatge cooperatiu en cessió d'ús*) eta KoopFabrika ekintzailetasun soziala sustatzeko programaren aholkularitza dugu; horrez gain, Gasteizko, Iruñeko, Bizkaiko eta Donostiako hainbat proiektuarekin *laguntza eta elkarbanatze sareak* abian jarri ditugu.

- *Baliabideak elkarbanatuz:*
 - *Ekonomiak* elkarbanatuko ditugu, guztiontzat etxebizitza sarrera eskuragarria izan dadin. Bestelako egoera batzuk ere babestu ditzakegu lankidetzan horren bitartez, beti ere administrazio publikoari ardurarik kendu gabe. Esaterako, zer egingo dugu kideren bat langabezia gelditzen bada?
 - *Baliabide material eta energetikoak* elkarbanatuko ditugu, ingurumen jasagarria bultzatuz. Zenbait adibide aipatzearren: autoak elkarbana ditzakegu, garbigailuak, tresneria, Internet, energia-iturriak, haurrentzako materiala

(jolasak, arropa, ume-kotxeak...)... Ekologikoagoa izateaz gain, gure arteko ezberdintasunak gainditzeko modu bat ere bada. Orain artean, ezagunagoak zaizkigu horrelako ereduak landa-eremuan, baina garrantzitsua da guretzat *alternatiba horiek hirietan gorpuztea*. Ez diogu hirian bizitzeari uko egin nahi, baina beste modu batera bizi nahi dugu, ingurumena eta etorkizuna zainduz.

- *Sareak eginez:*
 - Beste eragile osagarriekin: kolektibo, elkarte eta enpresa ezberdinekin batera egingo dugu bidea.
 - Loiola auzoarekin:
 - ♦ Arkitektonikoki auzoan dauden zerbitzu publikoetara egokitu nahi dugu. Auzoan zer dagoen ezagutu eta hutsuneak nola bete ditzakegun pentsatu.
 - ♦ Auzoko pertsona, elkarte eta eragileekin bildu nahi dugu, zer behar dauden ezagutzeko eta proiektuaren zati bat auzokideekin sortzeko. Auzoko ehun komunitarioarekin elkarlan estua nahi dugu.
 - Administrazio publikoarekin: erakunde eta gizarte zibilaren arteko lankidetzan sinesten dugu; badaude erreferentziak, eta guk ere horren alde egingo dugu apustu.

Laburbilduz, elkarbizitza eredu komunitarioago baten aldeko apustua da gurea: badu autogestiotik, eta lurraldearen eskala txikiarekin saretzea bilatzen du. Baina, aldi berean, egun daukagun arazo larrienetako bati, etxebizitza eredu tradizional, indibidualista eta merkantilista honi aurre egiteko, administrazioaren inplikazioa exijitzen du. 🌱